

Processus iudiciarius panormitani

Johannes <Urbach>

Parisius, Millesimo quinge[n]tesimo octauo

Forma sententie pro reo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70756)

nali sedentes habentes pre oculis solum deū sētē
 tiando ī his scriptis pronunciamus decernimus ⁊
 declaramus p̄dictuz fundū ad p̄fatū A actorē per
 tinuisse de iure ⁊ p̄tinere p̄fatumq̄. B. reū h̄mōi oc
 cupasse ⁊ detinuisse occupare illicite ⁊ detinere ⁊ ip
 suz fundum memorato actori ad iudicandū ac reū
 p̄dictum ad restituendum ⁊ libere dimittendum
 funduz eūdem eidem actori condemnandū fore ⁊
 compellenduz adiudicamusq̄ ⁊ condemnamus ip
 sum reū supradicto actori in fructibus a tempore
 mote litis citra p̄ceptis vel a tēpore occupationis
 vel detentionis vel in tot modis vel maldris fru
 zenti ⁊c. ratione fructuz p̄ceptoz ⁊ ī expensis le
 gittimis nichilominus condēnantes quaruz expē
 sarum taxationē nobis impostremum reseruamus
 Vel si debeat fieri sentētia p̄ reo absolutoria forte
 qz actor non p̄bavit vel reus probavit de iure suo
 tunc ita formetur.

C Forma sententie pro reo.

In nomine domini amen vsqz ibi p̄nūciam⁹
 decernimus ⁊ declaramus p̄dictum **I**n reū
 a p̄fati. **I**n. actoris impetitione absoluendum / et
 idem actori super petitione sua ⁊ fundo p̄dicto si
 lentium perpetuum imponendum fore ac absolui
 mus ⁊ imponimus / ac nostra diffinitiva sententia
 mediante condemnamus eundem actorem eidez
 reo in legitimis expensis litis ⁊c. Quaruz expēsa
 rum ⁊c. In cuius rei testimoniuz ⁊c. Declaratio sē
 tentie Rubrica. **I**sta sentētia incipit. In nomine do
 mini vt. xliij. dist. in nomine. de testibus ī nomine.
 domini melius ad proposituz in capitulo veritatis

Dolo et contuma. Et non scribit sine dirigat alleu-
vz partib⁹ v^l alij v^l vniuersis rē. qz si iudex scribe-
ret vniuersis rē. Moueritis qz in causa tali pronun-
cia mus rē. tales littere seu scripture non valerent
nec facerēt fidē qz essent potius testimoniales seu
recitatorie preteritorz q̄ assertorie p̄ntium vt not.
Suil. in spe. de sen. prola. §. iuxta. x. r nota. qz qdā
iudices. Nota etiaz in. ca. ad aplice de re iudi. li. vi
Item in snia fit narratio p̄cessus ad quem effectū
hoc sit no. in spe. de sen. pla. §. restat. x. in summa.
Notatur etiaz per Inno. r Hosti. i. c. cum i iure. de
offi. dele. vbi etiam notatur quid fieri debeat si per
alium tabellionem scribatur sententia: et acta per
alium fuerint scripta. Itē in sententia dicitur. nos
visis auditis r diligenter inspectis iuribilib⁹ p̄ba. r
alle. partium r qz iudex secūdum alle. r p̄ba. coraz
eo debet iudicare non secūdum conscientiaz quaz
habet vt priuatus sed secūduz conscientia ex actis
probationibus et allegationibus informata. iij.
q. viij. iudicet de quo de offi. dele. pastoralis in gl.
ar. cōtra r de offi. ordi. c. i. ¶ Additio. De isto arti-
culo an iudex debeat iudicare secūdu allegata r p̄-
bata vel secundum conscientiam quam habet vt p̄-
uatus tam i causa civili q̄ i criminali vide per ges-
my in. c. i. de re iudi. li. vi. r de hoc vide per fely. in.
c. pastoralis. §. qz vero de offi. dele. vbi presupposi-
ta cōt̄ opti. qz iudex debeat iudicare scōm alle. r pro-
ba. limitat illam sex limitationibus valde vtilib⁹
ex q̄bus remanet tota materia clarificata vide etiā
de ista materia in spe. de disputa. r alleg. §. vlti. x.
licet autem. et ibi de hoc per Johan. an. i addi. spe.
vbi ponit rationes quorundam theologorum q̄ te

nēt strariss r illas soluit r q̄le remediuz habeat iu
 dex tunc ibi no. qz condemnet si pōt secundū cons
 scientiam. si non potest diligenter cām alteri v̄ ad
 superiorē remittat. Item seq̄tur in sn̄a cognitis r
 Inuestigatis ad plenū cause meritis r̄c. nā ferri nō
 debet sententia nisi liqueat de meritis cause d̄ quo
 i. c. prout de do. et contu. cum si. Sētentia em̄ nō est
 precipitāda vt i. l. ij. de sen. ex pe. reci. in cle. pasto
 ralis de re iudi. imo cū peritis sup ea ferēda cōsiliū
 haberi debet de do. r contu. cum olim d̄ consue. ad
 nostraz. de quo ibi. Et qualiter iudex deliberare de
 beat r cōsiliū p̄torū req̄rere r diligens cū peritis
 super negocio conferre inspiciendo petitionē iuxta
 quam sententia est ferenda seu formanda de accu.
 qualiter. ij. d̄ sy. l. hely. r̄c. positiones r articulos p̄
 bationes r alia acta cause. r̄c. tradit guil. in spe. de
 req̄ confi. r ergo d̄r i senten. deliberatione preha
 bita cōmunicato consilio cū perit. r̄c. Item subdi
 de sententia partibus p̄pter hoc i nostra presentia
 constitut. r sententiam ferri postulantibus. r̄c. De
 isto ponit guil. in spe. rubricam specialem scz de pe
 ti. sen. r eius cautela. ibi de hoc. Item quando alte
 ra partium est absens per contumaciam solet dic̄ i
 sententia cuius absentia dei p̄ntia suppleat de quo
 in canone de manifesta. ij. q. i. r in. c. Xitatis de do.
 r contu. Item pro tribunali sedētes r habētes pre
 oculis deum solum: de quo in. c. cuz eterni. de re iu
 di. li. vi. vnde sedendo dz iudex ferre sententiaz stā
 do nō valeret. vt in. c. vlti. de re iudi. li. vi. r q̄ sit rō
 no. ibi. Nec dz per gratiā vel sortes cōtra iusticiā
 vel consciētiaz iudicare alias sustinebit penas de
 quibus in. c. cum eterni supradicto Item illis ver

l. i.

his vtitur iudex in sententia / pronunciamus / decernimus. et non tamen refert an sic dicat principio / statuo vel ordino ut. ca. in his de verbo. significatio naz quis dicat lex non valere sententiam que absolutionem non continet ut in. l. p̄ses. C. de senten. et interlocu. om. iudi. ut tactum est supra solum intelligi debet si non continet condemnationem vel absolutionem vel equipollens. de quo in spe. de sen. pla. §. nunc autem et nota quod non est vis. Hec refert etiam an sententia feratur sub verbis prime vel tertie persone / de qua in specu. eo. titu. §. iuxta et non valet: de quo dicitur ut ibi. Item dicitur in sententia sententiando seu sententialiter in his scriptis et. hoc ideo quod sententia definitiva debet etiam de scriptis recitari et proferri et per ipsum iudicem et non per alium legi / alias nulla est de quo in. c. vlti. de re iudi. li. vi. non tamen est necessarium exprimi in sententia in his scriptis dum modo alias in scriptis feratur: licet alias sit cautus de quo in spe. eo. ti. §. iuxta non valet etiam superius al. et in. d. c. vlti. de re iudi. li. vi. Et quod sequitur in sententia predictus fundum ad prefatum actores pertinuisse et. hoc patet declaratum circa petitionem in libello petitam et contentam secundum quam ut dictus est sententia fieri debet. Item condemnat iudex victum in expensis ipsis actori quod fieri debet ut in. l. cum qui temere. ff. de iudi. et in. c. calumniaz de penis nisi ipse victus habuerit probabilem causam litigandam que eum excusaret. ut in predicto ca. calumnia. notatur in ca. finem de dolo et contu. in magna glo. et super ea. Et tunc quando iudex omittit condemnationem expensarum debet causam exprimere in sententia propter quam victum victori in expensis non condem-

nauerit. vt ibi no. 7. pbatur in auten. de iudi. §. nō
 oportet colla. vi. Et est iste vnus casus qui in sen/
 tētia exp̄mi debet scz causa illa. Septem alij casus
 notantur in. c. sicut nobis de sen. 7 re iudica. Fely.
 etiam in dicto. c. sicut nobis addit quattuor casus
 in quibus etiam est opus exp̄mere causam alias re
 gulariter in sententia non debz exp̄mi causa immo
 falsuz esset exp̄mere. qz facile posset mala cā expri
 mi 7 bona subtereri. 7 ita nō valeret sententia de q̄
 in. c. ex pte de concessi. pben. de resti. in integ. ex lit
 teris Xli. nos igitur et hoc etiam obtinet interlocu
 torijs si tamen iudex aliquas causas exprimi tunc
 post specialia submittat clausulam ḡnalem scilicet
 ex his 7 alijs nos mouentibus 7c. Et sic sub tali ge
 neralitate comprehendit sententiā seu decisionem
 cām iustificantem vt no. de re iudic. abbate. lib. vi.
 Sententia ī actione personali sic potest formari.

¶ Forma sententie in actione personali.

In nomine domini amen vt in precedenti for
 ma vsqz ibi pnūciamus decernimus 7 decla
 ramus predictuz. H. reuz predicto. H. actori in de
 bito huiusmodi esse condemnādum 7 ad eius solu
 tionem compellendum necnon in expensis litis le
 gitimis eum reum p̄fato actori cōdemnamus taxa
 tionem expensarum huiusmodi nobis imposteruz
 reseruantes. An autem sententia concipienda sit ī
 p̄sona pcuratoris vel domini de elec. querelam in
 glosa. concipienda 7 sup ea. Sed licet multum hoc
 instant doctores 7 maxime legiste. tamē nō placet
 l. ij.